

RDEČI KRIŽ
7. X. 1951

nova filateliya

LJUBLJANA

OKTOBER 1951

CENA DIN 20

LETO III. • ŠT. 10

Zadnje vesti

NOVICE IZ KOPRSČINE

Po daljšem odmoru bo izšlo zopet več znamk za ozemlje VUJA STT. V tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani so v prvi polovici oktobra tiskali naslednje znamke:

Za priložnostno serijo za Italijanski kulturni teden (Rasegna culturale italiani), ki je bil od 21. do 28. oktobra, so natisnili tri vrednote: 5 din, 10 din in 20 din. Osnutek za znamke je napravil Milan Krošelj iz Ljubljane, tiskali so jih v offsetnem tisku. Naklada vsake vrednote je 35.000 komadov. Na znamkah je slika koprškega škofa Vergerija.

Letalska serija za 75-letnico Mednarodne poštne zveze (UPU) obsega tri vrednote in so na njej prikazani motivi iz mest na tem ozemlju:

- din 5.— rjava (Koper),
- din 10.— modra (Piran),
- din 25.— zelena (Portorož).

Naklada vsake vrednote je 25.000 znamk, osnutke zanje je napravil Jovanović iz Beograda (isti umetnik je napravil tudi osnutke za znamke UPU Jugoslavije). Znamke so tiskali v bakrotisku.

Isti čas kakor v FLRJ (7. do 14. X.) je bil teden Rdečega križa tudi na ozemlju VUJA STT. Za potrebe poštne službe so pretiskali 25.000 komadov frankovnih in 12.000 portovnih doplačilnih znamk Rdečega križa FLRJ s pretiskom VUJA STT. Pretisk je na zastavi, barva pretiska je črna, znamke so pretiskali prav tako v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani.

Ljubljanski grafik Janez Trpin izdeluje osnutke za športno serijo, ki jo nameravajo v kratkem izdati na tem ozemlju.

Napovedana je bila za nedeljo, 28. oktobra 1951 konferenca Filatelistične zveze Jugoslavije, katere bi se udeležili tudi naš predstavniki. Obravnavali bi pereče probleme naše filatelije.

Beograjska konferenca pa je bila zadnji hip preložena na mesec november.

Z odločbo GDP št. 14.000 z dne 26. septembra 1951 se vzamejo iz prometa z 31. decembrom 1951 vse znamke od leta 1945 do 1950, in sicer:

1. Tito I iz 1945: 0,25, 0,50, 1, 2, 4, 6, 9 in din 20.—
2. Partizani 1945: 0,50, 1, 1,50, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 12, 16 in din 20.—
3. Provizoriji 1946: 2,50 na 6, 8 na 9 din.
4. Službene 1946: 0,50, 1, 1,50, 2,50, 4, 5, 8 in 12 din.
5. Partizani dodatne 1947: 2,50, 3, 5 in 8 din.
6. Pretiski 1949: 3 na 8, 3 na 8, 3 na 12, 10 na 20 din.
7. Pretiskani partizani: 0,50, 1, 2, 3, 5, 12, 16 in 20 din.
8. Partizani — pretisk — spremenjene barve: 1, 2, 3 in 5 din.

RAZSTAVA V GOR. RADGONI

V okviru II. okrajne gospodarske razstave je priredil Klub filatelistov v Gor. Radgoni tudi III. filatelistično razstavo, ki je trajala od 7. do 16. sept. Razstava je vzbudila med obiskovalci gospodarske razstave precejšnje zanimanje in je imela mnogo obiskovalcev. Razstavljenih je bilo več lepih zbirk znamk: kompletna FLRJ, kompletna stara Jugoslavija, okupacijska Srbija, NDH in precej popočna zbirka cone B ozir. istrskega okrožja. Dalje je razstava za pionirje prikazala, kako naj zbirajo znamke po tematskih vidikih (n. pr. filatelistični zverinjak) itd. Tudi precej celin in filatelistične literature je bilo na razstavi.

VSEBINA:

Pojasnilo upravnega odbora Filatelistične zveze Slovenije — Ferdo Kobal; Lovrenc Košir (nadaljevanje in konec) — Dr. Franc Marušič: Oblika naših znamk in njih urejevanje v zbirko — Inž. Ciril Pirc: Znane in neznane dežele filatelije — Poštni žigi na Slovenskem — Pavle Anderlič: Obletnice prvih znamk — Naši ovitki prvega dne — Naše nove znamke — Razstave (Vrhnika, Ptuj, Gornja Radgona) — Humor — Nove znamke v svetu — Grobovi — Dopolis iz Argentine — Zanimivosti — Strokovni tisk — Oglasi — Novice iz Kopršine — Zadnje vesti.

Urejuje uredniški odbor.

Odgovorni urednik Silvo Pajk, Ljubljana, Gosposvetska 10/IV.

Tekoči račun Narodne banke, Ljubljana, štev. 604-95331-18.

Glasilo izhaja 10-krat v letu. Letna naročnina din 200.—.

Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK III.

OKTOBER 1951

ŠTEV. 10

Pojasnilo upravnega odbora Filatelistične zveze Slovenije

Že več mesecev se naša društva in posamezniki pritožujejo Zvezi zaradi delitve znamk in drugih pojavov v naši filateliji. Zato meni Upravni odbor Zveze, da je potrebna osvetlitev tega vprašanja javno v službenem glasilu.

Prva nezadovoljstva filatelistov segajo dobri dve leti nazaj, v dobo, ko so se pri nas pojavile tako imenovane ključne znamke. Vsem je dobro znano, kaj je ključna znamka in kako sodi o njih mednarodna filatelistična javnost FIP na čelu. Tolmačili so nam, da potrebuje država devize, ki jih z znamkami zelo lahko dobi. Izvoženih znamk si ni treba pritrpati od ust kakor marsikak drug izvozni predmet. Razumeli smo in tolmačili našim članom pravilnost teh ukrepov v dobri veri, da je takšen način izdajanja znamk le prehodni. Leto dni so izhajale serije s ključnimi znamkami, a kakšen je bil efekt za državno blagajno, nam ni znano. Res pa je, da je mnogo teh znamk — tiskanih v nakladi 60—80.000 obležalo doma, kjer so jih nato lepili na najrazličnejše razstavne ovitke in jih za nizke zneske nad nominalo prodajali žigosane, da bi tako uspeli obdržati umetno dvignjene cene nerabljenim znamkam. Kakšno protislovje! Znamke, ki jih ni bilo nikoli v večjem številu v prodaji na poštah (mislimo na prve serije s ključnimi znamkami, ki jih je bilo še nekaj nerabljenih na poštah v prodaji), si dobil žigosanih na raznih kuvertah kolikor si hotel.

Predstavniki naše Zveze, pa tudi bratskih zvez, so nešteto krat na sestankih in pismeno opozarjali tiste, ki so vodili našo emisijsko politiko na posledice izdajanja znamk na takšen način. Morda bo zares uspelo razdeliti nekaj serij med zbiralce, vendar se bodo končno le-ti naveličali zbiranja v takih okoliščinah. Potem se bomo dolga leta borili, da popravimo, kar je nekaj znamk pokvarilo. »Uspeh« take emisijske politike seveda ni izostal. Kot prvi je Scotov katalog (eden najbolj razširjenih katalogov med angleščino govorečimi zbiralci) prinesel naše serije brez ključnih znamk. Te pa je opisal med znamkami, ki jih ne priporoča zbirati. V najrazličnejših tujih revijah so napadali naš način izdajanja znamk. Izvajanja so bila obrazložena z dejstvi, ki nam mnogokrat ne služijo ravno v čast, so pa — žal — mnogokrat resnična. Naši zbiralci pa, ki menjujejo s tujino, so izgubili marsikaterega prijatelja, ki je prenehal z zbiranjem jugoslovanskih znamk.

Hkrati z omejitvijo nabave novoizdanih znamk je bila omejena tudi možnost menjave s tujino. Prvo uredbo, ki je bila dokaj širokogrudna, je kaj kmalu zamenjala nova, ki postavlja za izvoz novih znamk rok treh mesecev in omejuje tudi vrednost znamk, ki jih more filatelista poslati v tujino. Vendar je tudi ta uredba v začetku omogočala menjavo v takšnem obsegu, da zbiralci

niso bili prizadeti, zadnje čase — ko so nominalne znamke postale visoke in ko so mnoge serije prišle iz prometa ter jih ne moremo več po nominali pošiljati v inozemstvo — pa je ta uredba mnogo preozka.

Tako je bilo vzdruže, ko je Ministrstvo PTT lani septembra sklicalo konferenco filatelistov in Jugofilatelije. Važno poglavje dnevnega reda je bilo posvečeno tudi izdajanju znamk. In kot v posmeh smo brali že v dnevnem redu izraz »filatelistična znamka«. Izraz nam namreč pove, da izdajamo pri nas znamke za filateliste, ne pa za potrebe poštne službe. Beseda se je udomačila tudi v službenih objavah poštne uprave in jo najdemo pogosto še danes, čeprav smo jo takrat označili vsi za neprimerno. Obljubljeno nam je bilo, da filatelističnih znamk ne bo več.

Na tem posvetovanju so zastopniki filatelističnih zvez zastopnikom Ministrstva pošte tudi razložili, kakšne naj bi bile smernice pri izdajanju novih znamk. Zelnje, ki smo jih sporočili, so vsem dobro znane, zato jih na tem mestu ne bomo ponavljali. Poudarili smo sicer, da znamke, izdane na način, kakor ga filatelisti predlagamo, ne bodo takoj prinesle velikih dohodkov, da pa nam bodo ustvarile širok krog odjemalcev, ki se bodo za naše znamke zanimali in bo tako ustvarjen stalen vir dohodkov.

Pomočnik ministra tov. Senk je poudaril, da je pri znamkah važna zlasti stvar propagande, medtem ko vse drugo ni tako pomembno. Mnogo je bilo besed, kakšne naj bodo znamke, da bodo uspešno širile v svet resnico o novi Jugoslaviji. Vsi so soglašali, da mora biti vseh znamk toliko, da bodo zares uporabljene v poštnem prometu (trenutno okrog 300.000). Izdajajo naj se samo vrednote, ki se uporabljajo v navadnem pisemskem prometu. Obljubljeno nam je bilo, da bodo objavili vsako novo serijo vsaj 2 meseca pred izidom z vsemi tehničnimi in filatelističnimi podatki. Dalje, da bo za vsako novo znamko razpisan natečaj za osnutke, s katerim bo seznanjen najširši krog umetnikov. K izbiri predloženih osnutkov pa bodo poklicani tudi zastopniki vseh filatelističnih zvez.

Sestanek je obravnaval tudi menjavo s tujino. Zahtevali smo, da morajo ostati omejitve izvoza še naprej in veljavi, saj se lahko samo tako zavaruje prava vrednost naših znamk ter onemogoči zloraba filatelije. Zahtevali smo tudi, da se omogoči nabava novih znamk za njihove partnerje onim, ki s tujino zares menjavajo. Obljubljena nam je bila za vsakega partnerja po era serija, ki naj bi jo v pošiljke vlagale Zveze, preko katerih pošiljajo zbiralci pisma v tujino. Na vprašanje, če je dovoljeno pošiljati znamke v tujino za filatelistični pribor, so nam odgovorili, da je.

Vse to navajamo iz zapismnika sestanka, ki nam ga je poslalo Ministrstvo pošte.

Iz Beograda smo odbajali zadovoljni in prepričani, da bo sestanek resnično rodil uspehe in da bodo v prihodnje izhajale pri nas znamke, s katerimi bomo vsi — poštna uprava in filatelisti — zadovoljni.

Uspehi so se sprva zares pokazali, kmalu pa je krenilo vse v drugo smer, ne pa tja, kamor smo pričakovali.

Objavljen je bil načrt izdajanja znamk za leto 1951, vendar znamk, ki izhajajo, zaman iščemo v tem načrtu. Zakaj so načrt spremenili, nam ni znano. Namesto vrednot, ki so v pisemskem prometu res potrebne, izhajajo znamke s prisljano visoko nominalno 50 in 100 dinarjev, v seriji za obletnice kulturnih dogodkov pa je najnižja vrednota za frankiranje priporočenega pisma doma. Ključne znamke so ostale, le da so njihovo naklado potisnili navzdol — na 30.000 komadov. Prej je prišlo vsaj nekaj teh znamk resnično na poštna okenca, sedaj čistih znamk na poštah sploh ne prodajajo več, morda le nekaj žigosanih, v celih polah in še gumiranih. Zanimivo je, da prodajajo naše pošte v zadnjem času ob izidu samo žigosane znamke, nežigosanih pa ne. Nekatere

znamke pa poštnega okenca sploh videle niso. Te je prodajala Jugofilatelija, žigosane seveda, z večjim ali manjšim pribitkom, tako n. pr. ZEFIZ blok kar 500 dinarjev nad ceno, ki je bila označena. Organizirani filatelisti, ki so dobivali prej znamke že prvi dan po izidu, dobivajo sedaj znamke šele po treh mesecih v majhni količini (1 do 4). Mladinci, ki prejemajo, odkar so znamke racionirane, le polovične obroke, so ostali brez ZEFIZ bloka. Tega nikakor ne moremo razumeti in prepričani smo, da za to ni opravičila. Tistih cca 2.500 blokov, kolikor je v Jugoslaviji vpisanih mladincev v filatelistične organizacije, bi gotovo ne vplivalo na ceno bloka na svetovnem tržišču. V času, ko nudimo mladini na vseh področjih vso mogočo podporo, ko tudi mladina s svojimi močmi prispeva svoj delež h graditvi naše lepše prihodnosti, nima mladinec-filatelist možnosti, da bi zbral kompletno zbirko znamk svoje domovine. Ko bo tak mladinec nekoč pozneje ogledoval naše sedanje znamke, mu le-te ne bodo vzbujale nič kaj prijetnih spominov. Mislimo, da je za popravo ukrepa še čas, bloke za naše mladince pa je tudi treba najti. Namesto da bi bil blok za filatelistično razstavo propaganda za zbiranje znamk, zbiralce od zbiranja le odvraca. Za 100-dinarsko letalsko znamko do danes (začetek oktobra) ne vemo, kdaj in koliko jih bomo dobili, če jih bomo sploh mogli dobiti. Ta znamka je bila izdana za potrebe poštne službe (za frankiranje pošiljk, v katerih pošiljajo razna podjetja dnevna poročila, ki so nujna in jih zato pošiljajo navadno z letalsko pošto in tehtajo po več sto gramov), tako nam je bilo vsaj na prej omenjeni konferenci objasnjeno. Prepričani smo, da ni bila še niti ena znamka razdeljena podjetjem za njihove potrebe in da ni še nobena pravilno rabljena, čeprav bi morale biti že več kakor tri mesece v prometu. Te znamke prodaja Jugofilatelija s pribitkom 63 dinarjev pri seriji.

Iz navedenega vidimo, da je način izdajanja naših znamk takšen, da bo kerog zbiralcev naših znamk v tujini prav gotovo začel kopneti. Opozorili pa bi še na nekaj! Od 1. oktobra 1950 do 1. oktobra 1951 je znašala nominala vseh znamk, ki jih je prejel filatelist-član preko svoje Zveze 494 dinarjev (ključ znamke za alpinski kongres, padalsko prvenstvo in obletnice kulturnih dogodkov so že vračunane), mladinec pa je dobil znamk za 232 dinarjev. Nominala znamk, ki so jih pošte prosto prodajale (brez frankovne petdesetice in letalske stotice), pa znaša 320 dinarjev. Od teh si je nabavil vsakdo, član ali mladinec po 4 kose vsake vrednote. Marca je bilo v FLRJ vpisanih 8335 članov in 2454 mladincev. Ti so izdali za znamke preko 17 in pol milijona dinarjev. Prav gotovo pa je izdatek znatno višji. Da za večino znamk, ki jih pokupijo filatelisti, pošta ne stori nobene usluge (n. pr. odprema pisma), je tudi razumljivo. Prepričani smo, da bo v novem finančnem sistemu tudi notranji trg činitelj, čigar želje bo morala poštna uprava bolj upoštevati kot doslej.

Tudi za potrebe menjalcev je bila določena količina znamk, a le pri seriji mornarice. Drugih znamk za naše prijatelje v tujini nismo dobili. Tudi ni mogoče pošiljati znamk v tujino v zameno za filatelistični pribor. Tako vrača Jugofilatelija pošiljke znamk, ki jih pošiljajo naši člani v tujino, da bi jih zamenjali za vložne albume (Lindtner Falzlos) in to po ugodnejših cenah, kakor prodaja vložne albume Jugofilatelija. Mar se res pri JOL in Zumsteinnu neha pojem o filatelističnem materialu?

Prav tako so nam ostali mnogo dolžni pri izdelavi znamk. Dvakrat smo bili sicer res vabljeni na sestanek razsodišča, ki je odločalo o tisku novih znamk (kultura, šport). Ni nam bilo žal stroškov, da smo enkrat samo zaradi tega poslali svojega zastopnika v Beograd, hoteč tako pokazati voljo do sodelovanja. Drugič smo pooblastili člana srbske zveze, tov. Cizlja, naj nas pri žiriji zastopa. To je bilo letos zgodaj spomladi, sedaj pa tiskajo znamke v največji tišini, kar na hitro! Serije, ki so jih zares skrbno pripravljali — kultura, frankovne, letalske — so res uspele. Dokazali smo, da naše znamke ne zaostajajo

za tujimi. Vse druge znamke, ki so letos izšle, so daleč za omenjenimi. Zadnja izdaja, za zagrebški velesejem 1951, pa je šolski primer, kam privede nesodelovanje. Priznajmo vsi, da je to najgrša znamka, kar jih je izšlo letos pri nas. Morda je to rezultat šolanja? V Beogradu so nam namreč pojasnili, da so bile šabovske znamke tiskane v Švici tudi zato, da je bila našim strokovnjakom omogočena izpopolnitev pri tiskanju z več barvami.

Službenih poročil o naših novih znamkah ne prejemamo več, vemo o njih le to, kar prinese Službeni list, kar pa je za strokovno filatelistično obdelavo odločno premalo, in kar zvezo iz revij, ki so bliže viru, kakor mi, včasih pa tudi iz tujine. Ni treba posebej omenjati, da tudi posnetkov znamk pred izidom ne vidimo. Za priložnostne žige zvezo navadno šele takrat, ko so že iz prometa. Kako je z žigi po drugih republikah tudi ne moremo uradno nič zvedeti.

Vse to je dobro znano! Zaradi tega se krči število zbiralcev naših znamk v svetu. Krčilo se bo vse dotlej, dokler ne bo naša emisijska politika postavljena na osnovo, ki bo v skladu z navodili FIP. Vse dotlej bo svetovna filatelistična literatura obsojala naše znamke in resni katalogi jih bodo obravnavali na črni listi. Še je čas, da odgovorni dobro premislijo, ali je korist takšne emisijske politike tako velika in za splošno korist tako važna, da odtehta vse negativne pojave, do katerih nujno vodi.

Upravni odbor

FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

Ferdo Kobal, Ljubljana

Lovrenc Košir

(Konec članka v št. 7/8)

Na to je dvorna komora z rešenjem najvišje uprave dvorne pošte z dne 24. februarja 1840 št. 2941 izjavila: ker državna uprava ni uporabila predložene »načrta«, ne more uradno uveljavljati prvenstva.

Temu nasproti je bil on (Košir) z odlokom finančnega ministrstva leta 1849 št. 27277/591 pozvan, naj znova stavi svoj predlog, opremljen s praktičnimi formulirji; temu pozivu je bilo takoj naslednji mesec ugodeno. Njegov zadevni osnutek je bil s finančnim odlokom z dne 22. septembra 1848 št. 31595/933 najvišje uprave dvorne pošte dostavljen v takojšnjo izjavo, nakar je bila v načrtu tolmačena pisemsko poštna reforma po obrazložitvi takratnega finančnega ministra v letu 1849 v vsem obsegu vpeljana za vse cesarstvo.

Va uveljavljanje svojega prvenstva v zadevi poštne sistema je Košir glede na svojo vlogo iz leta 1840 med drugim navedel prijavo na Njeg. Velic. in da je tudi več tujim vladam poslal te spomence. Na podlagi priloženega dopisa saškega poslanstva na Dunaju je saška vlada priznala njegovo prvenstvo; od drugih vlad, kakor kaže, ni prejel sporočila, vendar je od tedaj slavospev angleškemu generalnemu poštnemu direktorju Rowlandu Hillu kot »iznajditelju« omenjene poštne reforme v javnem časopisju — utihnil.

Ze leta 1836 je Košir razočil svoj načrt nekemu angleškemu trgovskemu potniku z imenom Galvay (pravilno Galloway), ki je potem to sporočil R. Hillu. Ta je predlagal priznati reformo leta 1838 v angle-

škem parlamentu in je bil zato imenovan za generalnega poštnega direktorja in na zasedanju parlamenta dne 10. junija leta 1864 (po Wiener-Abendpost z dne 14. junija 1864) nagraden z 20.000 funti šterlingi (v današnji valuti 2.800.000 dinarjev).

Koširju kot pravemu izumitelju pa za njegov študij, za njegov trud in izdatke ni bila priznana niti najmanjša nagrada. Namera njegovega tasta, upokojenega okrajnega glavarja in gubernialnega svetnika v Beļjaku, Tomaža Pluschka, da bi prošil cesarja, naj bi njegovo »plemstvo« kot viteza Reda železne krone III. stopnje po statutu preneslo na Koširja, je preprečila bolezen in nato smrt.

Košir je opravljal že četrto leto službo državnega knjigovodje v Zagrebu, ne da bi za to prejemal določeno plačo. Potegoval se je tudi za službeno mesto pri najvišjem računskem dvoru, kar bi mu bila nagrada za njegove zasluge. Ogrski finančni minister je prosil, da se sporočijo njegove zasluge in je predlagal, da bi bilo primerno zanj posredovati pri Nj. Veličanstvu za podelitev viteškega križca Franc Jožefovega reda. Trgovinsko ministrstvo je soglašalo. Ta akt ima datum: Dunaj, dne 31. januarja 1870, podpisani: Peter. 25/I. podpisan: dr. Strasznicki.

K sklepu naj še navedem, da je prej imenovani gospod dr. K. A. na svojem obisku v Londonu predaval o Koširju, drugič pa na Nizozemskem. Dne 3. julija t. l. je nizozemski Radio govoril o Koširjevi zaslugi. Tako priznavajo Koširju njegovo idejno delo tudi drugi narodi.

Oblika naših znamk in njih urejevanje v zbirke

Medtem ko so številne države, zlasti tiste z dolgoletno tradicijo v izdajanju znamk, že zdavnaj ustalele ali, če hočete, tipizirale njih obliko in velikost, kakor so to storile s papirjem in z zobčanjem, pa pri nas, kakor kaže, še vedno iščemo primerne oblike in velikosti. Medtem ko spoznamo n. pr. znamko Anglije, Švice, Italije, Združenih držav Amerike itd. že po obliki pravokotnika in njegovi velikosti, se nam bo to pri naših slabo posrečilo.

Ne mislim zagovarjati tipizacije oblike in velikosti znamk. Tipizacija ima razne prednosti, zlasti ekonomskega značaja, omejuje pa na drugi strani umetnikom svobodo ustvarjanja s tem, da utesnjuje njih dela v določeno obliko in velikost.

Ne morem pa na drugi strani zagovarjati anarhije, ki smo jo opažali v prvih letih izdaj naših znamk glede njih oblike in velikosti. Pri obliki gremo od kvadrata 24×24 mm Rdeči križ (1945) do pravokotnikov, najrazličnejših razmerij: od 10:13 (Osoboditev Beograda) do 10:18,1 (Šamac—Sarajevo).

Še večje so razlike po velikosti. Med najmanjšimi našimi znamkami (Rdeči križ 1948 in Košir, velikosti 16×20 mm) in največjimi (Dan fizikurnikov, velikosti 29×41 mm) je še najmanj 15 raznih velikostnih tipov.

Pa tudi o tem ni bil moj namen razpravljati, čeprav bi se lahko spotaknil

ob premajhnem »Koširju« in prevelikih »fizikurnikih«.

Spregovoriti sem hotel samo o velikosti in obliki naših znamk v zvezi z zbiranjem, to je v zvezi z njih razporeditvijo v album. Album je po mojem knjiga ali kartoteka znamk, ki je stalna in ne prehodna, kakor n. pr. vložni albumi.

Vsaki stalni album, pa naj bo kupljen z vrisanimi polji (kakršnega za FLRJ še nimamo), ali tisti, ki si ga bomo sami izrisali, bi moral imeti znamke tako porazdeljene, da bodo pravilna, simetrična in estetsko zaokrožena celota. To pravilo velja za ves album, velja za vsak list, velja pa tudi za vsako vrsto.

Pri razvrstitvi znamk FLRJ v splošnem ne bomo nalleteli na težave. Raznosterost oblik in velikosti bo dala stranem našega albuma še neko pestrost, v kateri bodo celotno sliko motile samo skrajno majhne in pretirano velike oblike. Serije so namreč sestavljene ali iz znamk popolnoma enakih oblik in velikosti (Košir, Donavska konferenca, Kongres KPJ itd.) ali pa iz več ko treh komadov dveh različnih oblik (partizanske, Vuk, Slovanski kongres itd.) in se dajo zatorej simetrično namestiti glede na sredino lista.

Težavna je bila doslej samo ureditev znamk Rdečega križa iz leta 1945. Serija sestoji iz dveh komadov različne oblike in velikosti, ki jih v albumu nikakor ne moremo razvrstiti tako, da

Razne velikosti prvih znamk FLR Jugoslavije

bi tvorila estetsko celoto, (česar pa tudi sicer ne tvorita). Ako ju damo, kakor se za serijo spodobi, v isto vrsto, nam njuna različna oblika takoj neprijetno udari v oči. Ako bi se njiju oblika skladala vsaj z obliko drugih znamk iste dobe (Makedonska, osvoboditev Beograda), bi ju s temi vred nekako razvrstili. Pa tudi s temi nista ne iste oblike ne iste velikosti.

Ko smo se že veselili, da takih neprilik ne bomo več imeli in da se bo — če že ne cel list — vsaj serija dala lepo razvrstiti, se je zopet pojavil podoban problem za zbiralce: Bled.

Znamki prvega svetovnega padalskega prvenstva sta sicer enaki po velikosti, toda prva je pokončna, druga podolgovata. Na srečo lahko pritegnemo k tema dvema znamkama kot tretjo v vrsto spominjsko znamko filatelistične razstave v Zagrebu; — vendar se zbiralec, ki ljubi kronološki red, s tako rešitvijo

ne bo zadovoljil, kakor se z njo ne bo sprizajnil oni, ki hoče vsako serijo zase.

Da bo v prihodnje zbiralcu prizaneseno s takimi preglavicami, tje treba vprašanje oblike in velikosti znamk prikazati na pristojnem mestu in doseči sledeče:

1. V serijah po dvojce znamk naj bo sta obe znamki iste velikosti in oblike (obe podolžni ali obe pokončni).

2. Serije treh komadov naj imajo vsaj dve znamki enaki po velikosti in obliki.

3. Več ko dve velikosti ali obliki naj se v isti seriji po možnosti ne uva-jata.

4. Ako bi morali iz kakršnih koli razlogov sestaviti serijo iz znamk raznih velikosti in oblik, naj izdelovalec pomisli na to, da ne bodo njegove znamke dosegle zaželenega estetskega učinka, ako jih zbiralec ne bo mogel lepo simetrično razvrstiti v svoj album.

Inž. Ciril Pirc Znane in neznane dežele filatelije

(6. nadaljevanje)

Saint Helena — velikobritanski otok v južnem Atlantskem oceanu, bivališče pregnanega Napoleona (122 km²), tvori skupaj z otokom Ascensun (88 km²) severozapadno od njega veliko britansko kolonijo St. Helena. 210 km², 5000 prebivalcev. Glavno mesto: Jamestown. Denarna veljava: angleška.

Saint Kitts — tudi Saint Christopher imenovan, velikobritanski otok Malih Antillov severno od Venezuele. Od leta 1713 v velikobritanski posesti. 176 km², 23.000 prebivalcev. Glavno mesto: Basseterre.

Saint Kitts — Nevis — velikobritanska kolonija obstoječa iz otokov Nevis in Saint Kitts. Denarna veljava: angleška.

Saint Lucia — velikobritanska kronska kolonija in otok Malih Antillov severno od Venezuele. Od leta 1814 v velikobritanski posesti. 603 km², 60.000 prebivalcev. Glavno mesto: Castries. Denarna veljava: angleška.

Saint Pierre et Miquelon — francoska kolonija v Severni Ameriki južno od Nove Fundlandije. Kolonija obstoji iz otokov Saint Pierre skupine (26 km²) in otokov Miquelon skupine (215 km²). 241 km², 4.000 prebivalcev. Glavno mesto: Saint Pierre. Denarna veljava: francoska.

Saint Vincent — od leta 1736 velikobritanski otok Malih Antillov severno od Venezuele. Skupaj s severnim Grenadini 888 km², 52.000 prebivalcev. Glavno mesto: Kingstown. Denarna veljava: angleška.

São Tomé — portugalski otok v Gvinejskem zalivu na zahodni obali Afrike, tvori z otokom Principe portugalsko kolonijo São Tomé e Principe, 857 km², 55.000 prebivalcev. Glavno mesto: São Tomé.

São Tomé e Principe — portugalska kolonija v Gvinejskem zalivu, obstoječa iz otokov São Tomé in Principe. 964 km², 57.000 prebivalcev. Glavno mesto: São Tomé. Denarna veljava: portugalska.

Sarawak — velikobritanski protektorat.

rat v severozahodnem Borneu. 121.909 km², 550.000 prebivalcev. Glavno mesto: Kučing. Denarna veljava: 1 dolar = 100 cents.

Samoa otoki — tretje največje otočje (za Havajskimi in Fiji otoki) v Tihem oceanu vzhodno od Fiji otokov. Bivša nemška kolonija, sedaj so vzhodni otoki (Tutuila in Tau) pod skrbstvom USA. 197 km², 18.000 prebivalcev. Glavno mesto: Pago Pago ali Pango Pango. Zahodni otokj (Sawaii, Upolu, Apolima in Manono) so pod skrbstvom Nove Zelandije. 2934 km², 73.000 prebivalcev. Glavno mesto: Apia. Denarna veljava: dolar = 100 ct.

Saudska Arabija — obsega večino Arabije in je nastala 11. I. 1926 z združitvijo sultanata Nedž in kraljevine Hedžas v osebi Ibn Sauda. Meji na Transjordanijo, Irak, Kuvejt, Perzijski zaliv, zaledje Adena, Jemen in Rdeče morje. Meje v puščavi so še neurejene. 1.585.000 km², 6.000.000 prebivalcev. Glavno mesto: Er Rijād. Denarna veljava: 1 garch = 40 para.

Selangor — ena izmed državic Malajske zveze (federacije) pod velikobritanskim pokroviteljstvom. 8275 km², 410.000 prebivalcev. Glavno mesto: Kuala Lumpur. Denarna veljava: 1 dolar = 100 cents.

Senegal — francoska kolonija v sklopu Francoske Zahodne Afrike ob Atlantski obali, obdaja velikobritansko Gambio. 201.400 km², 1.600.000 prebivalcev. Glavno mesto: Saint Louis. Denarna veljava: francoska.

Senegambia — »med Senegalom in Gambio«, prejšnje ime za Senegal.

Severna Rodezija — velikobritanska kronska kolonija, visoka ravan med Belgijskim Kiongom, reko Sambezi, Angollo in Mozambiquom. 751.908 km², 1.720.000 prebivalcev. Glavno mesto: Lusaka. Denarna veljava: angleška.

Seychelles Islands — velikobritanska kronska kolonija in otočje 34 otokov v ekvatorealnem Indijskem oceanu severno od Madagaskarja.

Od 1. 1794 v britanski posesti. 405 km², 36.000 prebivalcev. Glavno mesto: Port Victoria na otoku Mahé. H koloniji spada kot dependenca še 101 otok. Denarna veljava: angleška.

Sierra Leone — velikobritanska kronska kolonija na Guinejski obali zahodne Afrike, zahodno od Liberije. Od 1. 1808 v britanski posesti. 72.383 km², 2.000.000 prebivalcev. Glavno mesto: Freetown. Denarna veljava: angleška.

Singapore — velikobritanska kronska kolonija in otok na jugu polotoka Malacca. 562 km², 954.000 prebivalcev. Glavno mesto: Singapore. Denarna veljava: ZDA — angleška.

Sirija — suverena arabska republika na vzhodni obali Sredozemskega morja, meji na Turčijo, Irak, Transjordanijo, Izrael in Libanon. Sirija je nastala iz federalnih edinic Aleppo, Libanon, Alauti in Djebel Druso, ki so bila mandatno ozemlje Francoske. 187.000 km², 3.750.000 prebivalcev. Glavno mesto: Damask. Denarna veljava: 1 pijaster = 100 centimes.

Solomon Islands — melanezijsko otočje v Tihem oceanu vzhodno od Nove Gvineje, razvrščeno v dveh vrstah, ki potekata skoraj istosmerno z vzhodno obalo Nove Gvineje. Velikobritanska kronska kolonija. 30.300 km², 95.000 prebivalcev. Glavno mesto: Tulagi. Denarna veljava: angleška. (dalje)

P. Anderlič POŠTNI ŽIGI NA SLOVENSKEM (14. popis)

Opomba: v nižje navedenem popisu tujih imen za časa zasedbe pomenijo označbe:
 LP = Ljubljanska pokrajina, M = madžarska zasedba, N = nemška zasedba in
 IT = pod Italijo (cona je navedena zaradi orientacije).

Tek. št.	Državna pošta LRS	Zasedb. po-dročje	Tuje ime za časa zasedbe
386	TROJANE	N	Trojana (Untersteierm)
387	TRŽIČ	N	a) Neumarkt (Oberkrain) b) Neumarkt
388	TRŽIŠČE	N	c) Neumarkt (Kärnten)
389	TURJAK	LP	IT: (Lubiana) — N = Terschische
390	TURNIŠČE v Prekmurju	M	IT: (Lubiana)
391	VAČE	N	Bantornya
392	VELENJE	N	Watsch
393	VELIKA LOKA	N	Wöllan
394	VELIKA NEDELJA	LP	IT: (Lubiana)
395	VELIKE LAŠČE	N	a) Gross Sonntag
396	VERZEJ	LP	b) Grossontag (Steierm)
397	VIDEM-DOBREPOLJE	N	IT: (Lubiana) — N=Grosslaschitz
398	VIDEM ob Savi	N	Wernsee (b. Kreuzdorf, Steierm)
399	VINICA pri Črnomlju	LP	IT: (Lubiana) — N=Videm bei Gu- tenfeld
400	VIPAVA	IT	a) Videm (b. Gurkfeld)
401	VIŠNJA GORA	LP	b) Wieden (Steierm)
402	VITANJE	N	IT: (Lubiana)
403	VITOMARCI (b. p. Sv. An draž v Slov. goricah)	N	Vipacco — cona B
404	VODICE nad Ljubljano	N	IT: (Lubiana) — N = Weixelburg
405	VOJNIK	N	Weitenstein (Steierm)
406	VOLČE	IT	a) St. Andrä (Windischbüchel)
407	VOLIČINA (b. p. Sv. Ru pert v Slov. goricah)	N	b) Wittmannsberg (Steierm)
408	VOLČJA DRAGA	IT	Woditz
409	VRANSKO	N	Hohenegg (b. Cilli)
410	VREMSKI BRITOF	IT	Volzana — cona A
411	VRHNIKA	LP	a) St. Ruprecht (Windischbüchel)
412	VUZENICA	N	b) Strahleck (Büchel, Steierm)
413	ZABUKOVJE	N	Valvociana — cona A
414	ZAGORJE ob Savi	N	Franz (Steierm)
415	ZAGRADEC	LP	IT Cave Auremiane — cona B
416	ZAVRČE	N	IT: (Lubiana) — N = Oberlaibach
417	ZDOLE	N	Saldenhofen (Drau)
418	ZGORNJA POLSKAVA	N	a) Sabukovje (b. Lichtenwald, Steierm)
419	ZGORNJA KUNGOTA	N	b) Buchern (Steierm)
420	ZIDANI MOST	N	a) Sagor (Save) b) Edlingen (Steierm)
			IT: (Lubiana)
			Sauritsch (b. Pettau)
			a) Sdole (b. Gurkfeld)
			b) Talberg über Gurkfeld (Steierm)
			Ober Pulsgau (Steierm)
			a) Ober St. Kunigund
			b) Kunigund (Steierm)
			Steinbrück (Steierm)

(Dalje)

ZA ZBIRALCE PODROČIJ

Obletnice prvih znank

(Stare znamke v novem okviru)

Vse pogosteje bodo proslavljale dežele pomembne obletnice prvih znank. V letošnjem 3. zvezku sem načel to poglavje. Zdaj objavljam popis vseh doslej izišlih znank. S tem bo ustrezno bržda marsikomu, ker ne bo več treba zamudnega iskanja po katalogih. Zbirka pa bo v veselje in v pouk.

Nedavno so izšle še znamke te vrste v Madžarski, Kanadi, Italiji in STT-AMG, kar je treba dodati popisu.

V tem popisu pa niso zapopadene »znamke na znamki«, iki so jih dale v promet nekatere države ob filatelističnih razstavah in drugih dogodkih (Portugalska 1935, Madžarska 1945 itd.).

A. EVROPA

	1943	Kosov
Švica: 100-letnica (2. 3. 1843)		
a) 4 in 6 rapenov	1	
b) blok I. z 12 znamkami	1	
c) blok II. z 2 znamkama	1	
d) blok III. z 2 znamkama	1	
e) blok IV. z 2 znamkama	1	
	1946	
Madžarska: 75-letnica		
500 + 500, 1+1, 1 ¹ / ₂ + 1 ¹ / ₂ , 2 + 2 Mp	4	
ZSSR: 25-letnica		
a) 15, 30 in 60 kopejk	3	
b) blok I., II. in III. po 4 znamke	3	
	1947	
San Marino: 100 let ameriške znamke		
2, 3, 6, 15, 35, 50 in 100 lir	7	
	1948	
ČSR: 30-letnica češke znamke		
Blok z znamko za 10 Kcs	1	
	1949	
Belgija: 100-letnica		
90 ct, 1,75, 3, 4 in 50 fr.	5	
Francija: 100-letnica		
a) 15, 25 (Ceres), 15, 25 (Mariana)	4	
b) blok z znamko za 10 fr. (Citex)	1	
Nemčija — zvezna republika:		
10 + 2, 20 in 30 pfenigov	3	
Francoska cena: 10, 20 pf (Baden)	2	
Rheinland-Pfalz 10 in 20 pf	2	
Württembergška 10 in 20 pf	2	
	1950	
Avstrija: 100-letnica		
znamka za 1 šiling	1	
Nemčija: Debria 84 × 41 pf	1	
b) blok z 2 znamkama	1	
Španija: 100-letnica		
50, 75 e, 10 in 15 peset	4	
letalske 1, 2,50, 20, 25 peset	4	
	1951	
Danska: 15, 25 oere	2	
Italija: 20, 55 lir (Toskana)	2	
	1925	Kosov
Belgija: 75-letnica (1. 7. 1849)		
10, 15, 20, 25, 35, 40, 50, 75 c; 1,		
2, 5 in 10 fr.	13	
	1926	
Danska: 75-letnica (1. 4. 1851)		
10, 20 in 30 oerov	3	
	1931	
Finska: 75-letnica (1. 3. 1856)		
1 ¹ / ₂ in 2 marki	2	
	1932	
Romunija: 75-letnica (15. 7. 1858)		
25 bani, 1, 2, 3, 6, 7,50 in 10 lejev	7	
	1940	
Anglija: 100-letnica (6. 5. 1840)		
1/2, 1, 1 ¹ / ₂ , 2, 2 ¹ / ₂ in 3 d	6	
Bolgarija: 100-letnica		
10 in 20 levov	2	
Estonska: 100-letnica		
3, 10, 15 in 30 s	4	
Portugal: 100-letnica		
a) 15, 25, 35, 40, 50, 80 c; 1, 1,75 esc	8	
b) blok z 8 znamkami	1	

Kosov
STO (cona A): 20, 55 lir 2
 (skupaj 94 znamk in 11 blokov) = 105
PAZITE! Brez frankaturne veljave so naslednji novotiski oziroma zasebni izdelki:
 1948 ČSR — znamka za 5 halerov (sv/ zelena).
 1949 Belgija — blok s 3 znamkami.
 1951 Danska — blok z 2 znamkama.

B. IZVENEVROPSKE DEŽELE

stoletnice (1840—1940)

1940

1. Britanska pošta v Maroku (pretisk Morocco Agencies in nove vrednosti):
 5 c/1/2, 10 c/1 d, 15 c/1 1/2 d, 25 c/2 1/2 d 4
2. Brit. pošta v Tangerju (pret. Tangier)
 1/2, 1 in 1 1/2 d 3
3. Burma: 1 ana na 2 A 6 d 1
4. Dominicana: 3 in 7 c 2
5. Kuba: a) letalska za 10 c 1
 b) blok s 4 znamkami 1
6. Mehika: 5, 10, 20 c, 1, 5 pezet 5
 letalske za 5, 10, 20 c, 1, 5 pezet 5
7. Paragvaj: 1, 5, 6, 10 pezet 4
8. Salvador: 8 c, zračni 30 in 80 c 3

1941

Nikaragua: 2, 3, 5 cor. 3

1943

Brazilija: 30, 60, 90 c (frankovne) 3
 1, 2, 5 cruz. (zračne) 3

Kosov
 blok I. s 3 frankov. znamkami 1
 blok II. s 3 letal. znamkami 1

1944

Kuba: 100 let ameriške znamke: 3 c 1

1946

Egipt: 80-letnica egiptovske znamke
 1+1, 10+10, 17+17, 22+22 milijonov 4
 b) blok s temi 4 znamkami 1
Guatemala: 1, letalski za 5 in 15 c 3

1947

Liberija: 5 c, zračne 12, 25, 50 c 4
Mavricij: 5, 12, 20 c, 1 R 4
ZDA: a) znamka za 3 c 1
 b) blok z 2 znamkama 1

1948

Sudan: 50-letnica: 2 d 1

1949

Alžir: 25-letnica: 15 + 20 fr. 1
Argentina: blok s 5 znamkami 1
Bermuda: 2 1/2, 3, 6 d 3

1950

Avstralija: 2 1/2 : 2 1/2 (v paru) 2
 (skupaj 61 znamk in 6 blokov) = 67

Rekapitulacija:

Evropa: 94 znamk + 11 blokov . = 105
Prekomorje: 61 znamk in 6 blokov = 67
 skupaj 155 znamk in 17 blokov = 172

Naši ovitki prvega dne

(First day covers)

Ovitke št. 1 (Ilinden)

Ovitke št. 2. (Kongres PTT)

N AŠE NOVE ZNAMKE

Zagrebački velesejem 1951

Z odločbo štev. 13.000 Glavne direkcije pošt z dne 31. 8. 1951 je izšla 15. 9. 1951 priložnostna znamka za velesejem v Zagrebu.

din 3.— modra-oranžna-umazanozelena-rožasta. Osnutek za znamko je napravil Sreten Grujić iz Beograda. Tiskana je v ofsetnem tisku v Zavodu za izradu novčanica v Beogradu. Papir je običajen, bel, lepilo brezbarvno. Znamka je velika 40×29 mm, slika na znamki pa 24×35 mm. Tiskana je v polah 5×5=25 znamk. Zobčanje je grebenasto 12½.

Na znamki so prikazani izdelki naše narodne obrti. Ob spodnjem robu znamke je napis države: FNR Jugoslavija, nad njim pomen izdaje: Zagrebački velesejam 1951. V levem zgornjem kotu je oznaka vrednosti 3 din. Vsi napisi so v latinici.

Naklada znamke je 500.000. Prodajale so jo vse večje pošte, frankaturno veljavo bo imela do preklica.

Znamko moramo označiti kot skrajno neuspešo. Če hočes videti, kaj vse predstavlja, jo moraš precej natančno pogledati, sicer ne spoznaš vsega, kar je na tem »tihanosti s copatami« prikazano. Imaš vtis, kakor da se je nekomu, ki hiti na vlak, odprl kovčeg in se je vsa vsebina razsula po tleh. Čudimo se, da izide tako neokusna znamka za propagando Zagrebaškega velesejma, ki je vendar pregled naših naporov in našega dela.

RDEČI KRIŽ 1951

7. oktobra sta izšli frankovna in portovna znamka, ki sta bili v prometu do 14. X. 1951. Vse poštna pošiljke v našem notranjem prometu so morale biti v tem tednu obvezno opremljene z doplačilno znamko. (Uredba št. 13.151 z dne 7. 9. 1951 GDP.)

din 0.50 modra-rdeča - frankovna znamka 4.500.000,
din 0.50 zelena-rdeča - portovna znamka 1.500.000.

Podatki o umetniku in tiskarni nam niso znani. Tiskane so v ofsetnem tisku, papir bel, lepilo brezbarvno. Pole so velike 10×10=100 znamk. Znamke so velike 24×32 mm, slike na njih 20×28 mm.

Na frankovni znamki je naslikana zastava Rdečega križa, ki jo dve roki potezata na vrhovi. Na zgornjem robu slike je označen pomen znamk v cirilici »Nedelja crvenog krsta 1951«. Na spodnjem robu čitamo ime države »FNR Jugoslavija«, nad tem levo oznako vrednosti

»0.50 din«, oboje v latinici. Osnutek portovne znamke je isti, le da je pod zastavo desno izpisana še beseda »Porto« v latinici.

Znamki sta kar dobro uspeli. Na njih je lepo prikazan namen tedna Rdečega križa. Dvigajoča zastava naj bo simbol naraščanja pomena te človekoljubne organizacije pri nas. Veseli nas, da so enkrat posvetili več pažnje znamki, ki ni izdana za izključne potrebe zbiralcev.

KAJ BO LETOS NOVEGA?

Po odločbi GDP št. 14511 z dne 10. oktobra 1951 pride dne 29. novembra t. l. v promet ob 100-letnici Njegovе smrti priložnostna znamka za

din 15.— (rdeča) v nakladi 300.000.

Napis »Njegov 1851—1951«, naziv države FLR Jugoslavija in ob vrednosti »din«, vse v cirilici.

V Koprno bo izšla dne 4. novembra za 400-letnico slovenske knjige naša Trubarjeva znamka za din 10.— z natiskom »STT—VUJA«. Dne 29. novembra pa bo tam v prometu za Teden hrvatske kulture naša Maruličeva znamka za din 12.— z enakim pretiskom. Posebni žigi in ovitki prvega dne.

VRHNIKA

Clani Filatelističnega društva na Vrhniki so priredili 10. maja v proslavo 75. obletnice rojstva Ivana Cankarja svojo prvo razstavo znamk. V primerno okrašenem prostoru so smiselno razmestili znamke FLRJ, bivše Jugoslavije, cone B, okupacijske. Ob verigarjih so bili posebej prikazani edini uradno rabljeni nezobčani 15-vinarski kosi na provizornih dopisnicah (po 60 vinarjev). Zaradi pomanjkanja papirja so takrat uporabili zalogo vojnih dopisnic bivše avstrijske vojne pošte. V naglici so razrezali trakove po 4 kose 15 vinarskih znamk (lukiščav papir) iz nerazrezanih tiskovnih pol in jih lepili na vojne dopisnice. Teh dopisnic je 47 in se razločujejo po barvnih otenkih znamk, dvojnih tiskih in mostičkih. Vrhnikičani so pokazali še druge znamke: ČSR do 1939 (Pro Juventute), Avstrijo, ZSSR (1924—1938), Avstroogrske 1918 ter tematske zbirke (znamenite osebe, šport, pomorstvo, dečje, živalstvo in narodopisje). Razstava bi bila dosegla namen, če bi ne bila drobljena. Tako pa jo je videlo premalo ljudi. P. A.

PIONIRSKA RAZSTAVA NA VRHNIKI

Pionirski svet na Vrhniki je januarja letos poleg ostalih osnoval tudi filatelistični krožek. Priglasilo se je kar lepo število mladink in mladincev. V gimnazijskem razredu je bil vsak teden dvehurni popoldanski sestanek in sicer prvo uro teorija o osnovnih pojmih filatelije, drugo uro pa razgovor in zamenjava znamk med mladinci. Težave so bile v tem, ker ni na razpolago cenejših filatelističnih potrebščin, ne vložnih albumov ne primerne papirja. Razen redkih, ki imajo vložni album, ali pa so si oskrbeli že načrtane izbirne zvezke, so znamke vlagali sortirano po serijah ali po državah v stare knjige, vezane v brdnješe platnice. Začetek je bil torej zelo skromen. Medtem je ravnateljstvo gimnazije kupilo srednji »Schau-

bekov album«, ves svet z že vrisanimi polji in slikami znamk. Ta album je trajna kolektivna last pionirjev, v katerega vlagajo svoje dublete in pa znamke, ki jih posameznik ne potrebuje, ker ne zbira tega področja. Album je vsem na razpolago in je velike važnosti kot pripomoček za pridobivanje znanja v zemljepisju.

Prvenstveno so vsi začeli zbirati našo državo FLRJ. Nekateri so si oskrbeli primerno velike trde platnice, razrezali pole papirja in liste vložili. Na vsakem listu so izrisali polja in opremili vsak list z napisom, starejši po serijah, mlajši po skupinah, n. pr. »Evropske države«; za vsako državo samo en okvirček in v vsako tako polje je pionir nalepil poljubno znamko te države. Ali pa »Poglararji držav, — Znameniti moške, — Grbi, — Narodne noše, — Pokrajinski motivi, — Športni motivi, — Prometna sredstva« itd. Seveda, najbolj priljubljene pa so jim eksotične: »Živalska serija« — »Ptice« — »Rožice« itd. Pa tudi »Verigarji«, ločeno po kamno- in knjigotiskju. Torej, kakor že omenjeno, za vsako panogo svoj list, ki se pri razširjenju materiala zamenja z novimi listi. S tem se zbirke izboljšujejo in zbiralci pridobivajo smisel za čim lepšo razporeditev znamk, ker se vsak po svoji zamisli trudi, kako bo bolje in lepše uredil svojo zbirko.

Konec šolskega leta je gimnazija razstavila svoje risarske in druge ročne izdelke. Marljivi strokovni učitelj risanja tov. Pirnat je priredil okusno razstavo v vseh razredih gimnazije, eno sobo pa rezerviral za vse krožke pionirskega sveta. Filatelističnemu krožku je bila odmerjena sredina dvorane, kjer so na modro pogrnenih mizah razstavili nerabljeno kompletno zbirko FLRJ. Po vrstnem redu izdaj so gimnazijci na dobrem močnejšem papirju s tušem lično izrisali polja, nad katerimi so bile na barvnem papirju izpisane posamezne serije in datumi izdaj. Vse razstavljene znamke so dali gimnazijci iz svojih zbink, le nekaj redkih dražjih komadov so si izposodili. Znamke so pokrili s steklenimi ploščami, ki jih je rad posodil Ljudski magazin.

Žal pa iz tehničnih razlogov in pomanjkanja časa ni tudi ljudskošolska mladina razstavila svojih tematskih začetnih zbirke, kar se bo pa v bodoče zgodilo, in dobe tudi ti skromen koticček.

Obisk razstave je bil v nedeljo ves dan množičen in nad vse razveseljiv. Tako se je vsa razstava res uveljavila, ne pa kakor mesec prej res okusno dekorirana bogata razstava Filatelističnega društva »CANKAR« o priliki 75-letnice Cankarjevega rojstva, ki je imela le pičlo nad 100 obiskovalcev, ne všteti mladiño osnovne šole in gimnazije. Z. Nusbek

RAZSTAVA V PTUJU

Filatelistično društvo Ptuj je v času od 2. do 16. IX. 1951. priredilo v okviru II. okrajne gospodarske razstave v Ptujju svojo I. filatelistično razstavo v ptujski »Mladiki«.

Velika učilnica ptujске »Mladike« je bila primerno okusno in smotno prirejena, stene pa obložene z ilesolitnimi ploščami.

Tu je bilo v 30 velikih steklenih vitrinah na 202 posebnih kartonih stilno in okusno razmeščenih nad osem tisoč raznih znank.

Na čelu dvorane — na častnem mestu — je bila v treh vitrinah razstavljena popolna zbirka FLRJ, Slov. Primorje in VUJA. Ob levi in zadnji steni so bile razmeščene popolne zbirke stare Jugoslavije od leta 1918 do 1941, dalje okupirane Srbije, Hrvatske, Črne gore in Ljubljanske pokrajine s specialnimi zbirkami, kakor tudi neoficielnimi izdanki nekaterih predelov Jugoslavije. Pisma s posebnimi žigi in znankami kakor tudi filatelistična literatura so razstavljali v dveh vitrinah.

Na desni strani dvorane je bilo pet vitrin, v katerih so bile razmeščene razne tematske zbirke (šport, živalstvo, letalstvo, Rdeči križ, ladje, grbi in zgradbe) kakor tudi popolna zbirka stare Bosne in Hercegovine.

Sredino dvorane je napolnilo 12 vitrin, v katerih so bile razstavljene generalne zbirke raznih evropskih držav in nekaterih prekomorskih (USA, Francoske kolonije, Kitajska), od katerih so nekatere zbujaie splošno pozornost. Zanimanje so zbujaie tudi razne specialne zbirke (obratni tiski, zobčanje, eseji itd.).

Da je razstava dosegla svoj propagandni namen, dokazuje to, da jo je obiskalo čez 80.000 ljudi, kar je vsekar rekordno število.

Radostno smo tukaj lahko pozdravili poleg delegatov FZS tudi delegate iz bratskih republik, zlasti delegate FSH, ki so zelo pohvalili našo razstavo.

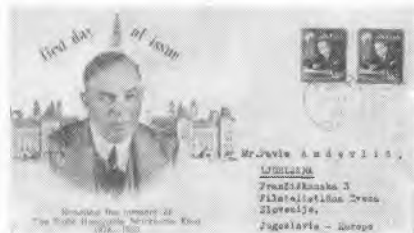
Tudi od ocenjevalne komisije II. okrajne gospodarske razstave je prejelo FD Ptuj pismeno priznanje. R. Alt.

Od otokov Tonga na Tihem oceanu ni daleč do Bornea. Tam je živel imeniten poštar, mister Hamilton po imenu. Leta 1883 je bil Hamilton hkrati poštar in pristanški mojster angleške posesti Labuan. Nekoč se je pritožil poslovodja onodne tvrdke, ki je trgovala s premogom, da poštar nima znank z visokimi vrednotami, on pa bi rad odposlal nekatere večje pošiljke v Anglijo. Mister Hamilton si je znal pomagati. Vzel je nekatere znamenke po šestnajst centov (s podobo kraljice Viktorije), prečrtal z rdečiom staro ceno. Ilastnoročno napisal na znakmo »One Dollar«, spodaj pa pripisal svoj monogram A. H. H. Tako je iz šestnajst centov napravil dolar. Kmalu nato je angleško filatelistično glasilo pisalo »Dokler imamo znamenke za šestnajst centov, rdečilo in podjetnega poštarja v Labuanu, ne bodo te znamenke posebna redkost«. In vendar je do tega prišlo. Kajti vriemu poštarju so prepovedali množiti z rdečiom dolarske znamenke. Tako so njegove redkosti danes vredne težke dolarje. Ena izmed njih je v znameniti Taplingovi zbirki v Britanskem muzeju v Londonu.

*

Poglejmo še v Ameriko. V Maracaibu v Venezueli je trgovec z umetninami zasluzil lepe denarce. V velikih dnevnikih Severne Amerike je objavil oglase, da pošlje vsakomur za en dolar dragocen portret junaka Simona Bolivarja, ki so ga tisti čas častili. Dolarji so se pridno stekali, naročniki (bilo jih je več tisoč) pa so ostrmeli, ko so prejeli le rdečerjavo znakmo za 5 centimov iz leta 1924 z Bolivarjevo podobo. Kaj so mogli sleparju? Nič. Kakor je bil v ogasih napovedal, tako je obljubo izpolnil. Skratka: mož beseda.

Na Japonskem bodo izšle v kratkem letalske znamenke. Po mirovni pogodbi bo namreč dovoljeno Japoncem zopet vzpostaviti letalski promet, ki ga do sedaj niso smeli imeti.

Kanada 1951: ovitek prvega dne
(First day cover)

NOVE ZNAMKE SVETU

Avstrija

8. Dne 29. 9. je izšla spominska znamka za 10-letnico smrti znanega graškega skladatelja Viljema Kienzla — 1,50 šilinga, temnomodra. To je zadnja znamka po osnutku pred kratkim umrlega W. Dachauerja. Dokončal jo je, ko je ležal v bolnici. To je najlepša znamka iz vrste velikih mož. Naklada 800.000.

9. Nedavno povišanje poštne zahteva celo vrsto novih frankovnih znamk. Prvi dve sta že izšli: 1 šiling v novi barvi, to pot v olivni, 1,50 šilinga v mlečnomodri barvi. Ta znamka prikazuje nošo Dunajčank iz leta 1833.

Belgija

9. Dne 20. 8. je izšla serija v korist zidave spomenika političnim jetnikom v letih 1939—1945. Vrednote: 1,75 fr + 25 c sepijasta, 4 + 2 fr modra in 8 + 4 fr olivna. Na prvi in zadnji vrednoti je slika spomenika, na srednji pa vidimo trdnjavo Bredendonk, v kateri so imeli nacisti ječe.

10. Dne 1. 9. je izšla znamka za 25 fr. v proslavo 25-letnice belgijske železniške družbe. Predstavlja letеčega Merkurja, naklada 59.500.

11. Frankovna serija z grbi se je zopet razširila: 25 c zelena, 40 c olivna, 50 c svetlomodra, 60 c lilasta, 1 fr rdeča.

Bolgarija

11. Dne 2. 8. so izšle znamke za 60. obletnico prvega kongresa bolgarske socialistične stranke: 1 lev vijoličasta, 4 zelena, 9 levov rjavordeča. Na njih je prikazan ustanovitelj stranke Dmitar Blagoev pri govoru na ustanovnem kongresu.

Češkoslovaška

17. dne 23. 8. je bila 100-letnica rojstva znanega pisatelja Alojza Jiraska. Izšle so sledeče priložnostne znamke: 1,50 kčs sivovijoličasta, 5 kčs modra s slavljencevo sliko, 3 kčs rdeča in 4 kčs siva, s prizori iz njegovih del.

18. Dne 9. 9. je izšel drugi del serije za težko industrijo: 1,50, 3 in 5 kčs. Znamke kažejo prizore iz rudarstva.

Danska

7. Slika bolniške ladje Jutland je na znamki za 25 + 5 öre rdeča, ki je izšla 13. 9. v korist Rdečega križa. Na znamki je napis »V vojni in v miru usmiljenje«.

Grčija

5. 20. 9. je izšla serija posvečena obnovi Grčije s pomočjo ERP: 700, 800, 1.300, 1.600, 2.600 in 5.000 drahem.

Italija

12. Svetovno kolesansko prvenstvo: 25 lir siva. Na znamki pokončne oblike je kolesar, v ozadju mlilanska in vareska katedrala.

13. Ladja med zemeljskima poloblama je prikazana na znamki za 25 lir v modri barvi, ki je izšla 8. 9. za XXV. velesojem v Bariju.

Madžarska

14. Oktobra letos je preteklo 80 let, kar so Madžari dobili svoje znamke. V Budimpešti je bila filatelistična razstava, izšle so tudi priložnostne znamke: 60 fil, 1 + 1 ft, 2 + 2 ft. Prva vrednota je izšla že v začetku septembra — je nekaka propagandna znamka za razstavo (naklada 200.000). Ostali dve vrednoti v nakladi 50.000 sta izšli 6. X. na dan otvoritve razstave. Da je mera polna, so znamke izšle še v posebnem letalskem bloku v nakladi 15.000. Na znamkah so reproducirane prve madžarske znamke, le da je namesto glave Franca Jožefa žig prvega dne Pest 1. V. 71.

15. Nova frankovna serija se je povečala za dve vrednoti: 1 ft svetlomodra (šola) in 3 ft rdeča (dom gradbincev).

16. V zadnji številki smo pod št. 13 napačno objavili, da so izšle znamke za petletko z novim vodnim znakom. V resnici je izšla 20. 8. sedem vrednot obsegajoča serija, na kateri kažejo uspehe petletke: 20 fil črnorjava, 30 fil temnomodra, 40 fil karminasta, 60 fil rjava, 70 fil rdečerjava, 1 ft zelena in 2 ft rdeča. Zadnje tri vrednote so letalske.

Avstrija

Finska, zimska olimpiada 1952

Vzhodna Nemčija

8. Na dan otvoritve jesenskega velesejma v Lipskem je izšla 2. 9. znamka za 24 pf v večbarvnem tisku. To je prva vrednota nove frankovne serije. Predstavlja simbol petletke in povezanost delavcev, kmetov in delovne inteligence.

Zahodna Nemčija

4. Za otvoritev nacionalne razstave znamk v Wuppertalu sta 14. 9. izšli znamki: 10 + 2 in 20 + 3 pf. Naklada 1.000.000. Na obeh vidimo več znamk staronemških držav pod povečalom. Tiskane so v trobarvnem ofset tisku.

5. Dne 20. 9. izšle naslednje vrednote serije »številke«: 6 oranžna, 8 jeklenosiva, 15 modrovijoličasta in 25 pf rjavordeča.

6. Konec septembra so izšle dobrodelne znamke: 4 + 2, 10 + 3, 20 + 5, 30 + 10 pf. Naklade znašajo 4, 3, 3 in 1½ milij. kom. Na znamkah so prikazane osebe, ki so delovale na polju dobrodelnosti.

Berlin

8. V okviru nemške industrijske razstave v dneh 7. do 14. 10. je bila tudi razstava znamk, ki so jih v letih 1945 do 1951 izdale države, članice UPU. Za to priliko sta izšli znamki: 10 + 3 pf in 20 + 2 pf v zeleni in rdeči barvi. Naklada 600.000. Na njih vidimo mladince pri zbiranju znamk.

Norveška

5. Dodatna znamka k frankovni seriji: 60 öre zelena.

6. Propagandne znamke za zimsko olimpiado v marcu 1952: 15 + 5 (zelena), 30 + 10 (rdeča) in 55 + 20 örov (modra).

Poljska

19. Tudi Poljska je izdala znamko za berlinski kongres mladine: 40 grošev (modra).

Romunija

14. 20 let časopisa »Scantela« proslavlja znamka za 11 lejev v modri barvi s sliko nove tiskarne tega dnevnika.

15. Odlikovanje »obramba domovine«: 10 lejev (rožasta).

16. Dan rudarjev: 5 modra, 11 lejev vijoličasta.

17. Petletka: 2 in 11 lejev.

San Marino

7. 500 lirsko letalsko znamko so 20. 8. pretiskali s črnim pretiskom »Giornata filatelica San Marino - Riccione 20 - 8 - 1951«.

Sovjetska zveza

28. 5 let smrti bivšega predsednika države Kallinina: 20, 40 kop, 1 rub.

29. 25 let smrti Džerdžinskega: 40 kop in 1 rub.

30. Serija, ki obsega 16 znamk po 40 kop z različnimi portreti.

STO — cona A

8. Z običajnim pretiskom sta izšli italijanski znamki za kolesarsko prvenstvo in za velesejem v Bariju.

9. Paketne znamke: 2, 3, 4 lir.

Svedska

2. 200-letnica smrti Krištofa Polhema, očeta švedske mehanizacije: 25 öre siva (zobčana na dveh in na treh straneh) in 45 öre rjava (zobčana na dveh straneh).

Svica

2. Blok za razstavo znamk v Lucernu (LUNABA) je izšel 29. 9. Na njem je znamka za 40 c, na kateri je prikazano vihtenje zastav (glej letošnjo znamko za 20 c v seriji Bundesfeier). Tiskan je v šestbarvnem tisku: modra, siva, karmínasta, olivna, temnorjava, svetlorjava. Prodajna cena 3 fr, doplačilo v korist švicarskih šol v tujini.

GROBOVI

V Ljubljani je dne 11. julija t. l. nenadoma umrl v 56. letu starosti tov. Vrančič Vladimir, knjigovodja v pokoju in član upravnega odbora naše Zveze. Umrl je bil soustanovitelj Zveze, predsednik Filatelističnega kluba »Ljubljana«, ustanovni član »Triglava« in poštvovalni odbornik Zveze. Njegova prerana smrt je zapustila globoko vrzel v naših vrstah.

V Ribnici na Dolenjskem je 8. oktobra umrl tov. Marčič Julko, referent za gozdni kataster, soustanovitelj in blagajnik tamkajšnjega Filatelističnega društva.

Aktivna člana in sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Uredništvo
in upravni odbor FZS

Dopis iz Argentine

NOVA ZABLODA USTAŠKIH BREZGLAVNIKOV

V mesecu maju 1951 so preostali ustaški doglavniki, poglavniki in vobče brezglavniki prišli na misel, da se okoristijo z žepi filatelistov in si olajšajo bedo, v katero so jih pabnili njih nardnost in zločini nad hrvatskim in srbskim ljudstvom.

To so izvedli takole: na hitrico so sestavili nekakšno svojo begunsko vlado s sedežem v Montevideu (Urugvaj) in naročili v sosedni južnoameriški republiki Argentini serijo posebnih znamke, ki naj bi slavile desetletnico »osvoboditve NDH«, oziroma pravilno povedano, desetletnico izdajalskega sprejema nemške in laške oblasti. Kaj je moral hrvaški narod po tej izdaji naslednja leta pretrpeti, tega ta slavná vlada ne pove. Ker je iskala pri tej izdaji znamke, kakor pri vsakem svojem prejšnjem dejanju le eno: svoj dobiček.

»Znamke« so tiskali v Argentini v heliogravuri in imajo format 41 X 36 mm. zobčane pa so 11. Predstavljajo sledeče slike:

- 1 k. roznata, zbor pred Jelačićevim spomenikom v Zagrebu,
- 2 k. modra, slika Splita,
- 5 k. rjava, slika samostana Široki Brijeg,
- 10 k. rdečerjava, slika mesta Sarajeva,
- 20 k. sivoolivna, hrvaški »parlament«,
- 30 k. vijoličasta, s sliko vojaškega pokopališča.

Sledi najzanimivejše: sekretariat begunske »vlade« je razposlal znamke, prospekte in propagandno gradivo na vse strani, da bi prišla novica o novih znamkah na ušesa filatelistom, ki naj bi potem odprli svoje žepne in podprli uboge »begunce«, ki se jim noče domov po zasluženó plačilo, delati v tujini pa tudi ne. Nekatere svetovne filatelistične revije so prinesle to novico skeptično, druge pa že v samem začetku odklonilno, čeprav je »vlada« zatrpjavala v svojih prospektih, da imajo znamke polno frankaturno veljavo na »osvobojenem ozemlju« in da so bile poslana po

pravilih Svetovne poštné zveze Mednarodnemu poštnemu uradu v Bernu.

Konec vsaki mogoči špekulaciji je napravil Urad Svetovne Poštne Zveze v Bernu, ki je kategorično zanikal sledeča štiri vprašanja:

1. Ali je Hrvatska še član UPU?
2. Ali UPU priznava hrvaško begunsko vlado?
3. Ali imajo omenjene znamke frankaturno veljavo?
4. Ali bodo znamke objavljene v glasilu UPU »Union Postale?«

Odločni ne na vsa štiri vprašanja je pregнал zadnje dvome o resnosti in potrebi »ustaških znamke«. Vse resne večje filatelistične revije svare svoje člane in naročnike pred nakupom teh »vinjet brez vrednosti«.

Ti umotvori naj torej ostanejo v redkih albumih izvrvkov, ki se še prištevajo k onim, ki so hrvaškemu narodu dolgih pet let grenili življenje.

V naše albume bomo pa s tem večjim ponosom lepili serije, ki nas spominjajo res slavnih desetletnic. To so serije, ki so se pričele z znamko za 27. marec 1941.

Federico Verson, Buenos Aires

Madžarsko podjetje za razpečavanje znamk v inozemstvu, ki prodaja madžarske znamke samo za dolarje, javlja, da izhajajo od 1. avgusta 1950 madžarske znamke tudi nezobčane v zelo majhnih nakladah, največ 2000 serij. Stalni odjemalci morejo dobiti na 5 zobčanih serij tudi eno nezobčano po petkratni nominalni vrednosti. To seveda ni v skladu s sklepi mednarodne filatelistične zveze, ki označuje vse znamke z nad 50% pribitka za špekulativne. To so take, ki so na razpolago izključno samo abonentom, ki se ne prodajajo na vseh poštah, ki imajo očitno majhne naklade in katerih prodaja je vezana na določene pogoje (v tem primeru na nakup petih zobčanih serij). Temu primeren bo tudi sprejem teh znamk med resnimi zbiralci.

V Vzhodni Nemčiji so posebni predpisi za uporabo priložnostnih žigov: S temi žigi žigosajo vsako pošiljko, ki jo pošlje filatelast pravilno frankirano na poštni urad. Treba se je pa držati točnih datumov, na katere je žig veljaven. Ko mine veljava priložnostnega žiga, je potrebno samo prečrtati naslovno stran kuverte, kjer so znamke prilepljene, nar kar žigosa pošta znamke s priložnostnim žigom. Žig ostane na pošti še dva meseca po datumu. Poštni uradi morajo upoštevati želje zbiralcev: n. pr. odtisniti več žigov itd. Tudi pošiljko vrnijo zbiralcu brezplačno (!), kot službeno pošto, priložiti mora le posebno kuverto; nominala znamk, ki so uničene s posebnim žigom, pa mora biti tolika, da bi zadostovala za poštnino.

V Italiji nameravajo povišati poštarne pristojbine. Prav gotovo bo doživel pred kratkim izdana frankovna serija spremembe.

Ni potrebno vedno znova poudarjati, da pravi smisel zbiranja ni v hlastnem iskanju manjkajočih znamk ali v kupičenju, marveč v tem, da nam znamka v besedi in sliki posreduje dopolnilo v znanju in vzgoji. To velja tembolj za dežele, ki so nam Evropejcem bolj od rok. LR Kitajska je danes še posebno v ospredju svetovnih dogodkov v zvezi z vojno v Koreji. Znamke nove Kitajske, ki je praznovala letos 1. oktobra drugo obletnico ljudske republike, kažejo v slikah drugo vsebino in razvoj novega življenja. Zanimivo je, da znamke nimajo lepila.

V Posarju sta bila upokojena dva višja poštne uradnika. Bilo je tudi več premestitev na najvišjih mestih v poštni upravi. Vzrok je v nepravilni razdelitvi nekaterih znamk leta 1948. Morda bo imelo besedo še sodišče.

V Belgiji bodo do konca leta izšle nove frankov. znamke s sliko kralja Balduina.

Vatikan bo v najkrajšem času izdal posebne znamke v spomin na cerkveni koncil v Kalcedoniji. Petsto-letnico tega cerkvenega zbora bodo oktobra meseca svečano proslavili v Rimu. Na znamkah bodo upodobljene stare freske.

Klasika. Med najdragocenejše evropske klasične znamke sodijo znamke knežvine Moldavije iz leta 1858. Na njih je na preprost način upodobljena voloveška glava v krogu. V prometu so bile 109 dni. V tem času je bilo na poštah prodanih 11.676 kosov teh znamk, med njimi

1173 kosov vrednote za 81 parale, ki je danes posebno iskana. Znamke so imele vrednost samo v notranjem prometu, medtem ko se je poštni promet z inozemstvom odvijal preko avstrijskih pošt, ki so bile skoraj v vsakem večjem mestu.

OZN. Konec junija je razglasilo tajništvo Združenih narodov, da bodo dolgo pripravljene znamke UNO tiskane deloma v neki angleški, deloma v neki nizozemski tiskarni. Za frankovno serijo je predvidenih 11 vrednot, za letaško 4 vrednote. Barve za znamke še niso znane. Valuta bo dolarska, izšle pa bodo sledeče vrednote:

1 in 10 c Simbol novega sveta; skrbi in strahu rešena ljudstva gredo preko mirne pokrajine. Osnutek je izvršil O. C. Meronti — Anglija.

1 1/2 in 50 c Sedež UNO v New Yorku, osnutek Leon Helguerra — Mehika.

2 c in 1 dol. Znak UNO, osnutek J. F. Doeve — Nizozemska.

3, 15 in 45 c Zastava UNO. Osnutek Ole Hamman — Danska.

5 c Simbol organizacije za pomoč deci (UNICEF) — osnutek S. L. Harti — Nizozemska.

20 c Simbol združenega sveta, osnutek H. Woyty—Wimmer, sedaj London, poprej Dunaj (napravil je že več osnutkov za povojne avstrijske znamke).

Letaške znamke: 6 in 10 c s sliko letala in galeba po osnutku Ole Hamman, Danska. Za 15 in 25 c — ptice v letu in znak UNO po osnutku Olafa Mathieson, Danska.

Nekatere, predvsem angleške filatelistične revije upajo, da bodo znamke na prodaj v vseh državah, članicah Združenih narodov po rednem kurzu, Berner Briefmarken Zeitung pa smatra, da so te znamke navadno izrabljanje in ropanje filatelistov in da gre samo za zaslužek. Isti list meni, da bi bilo za propagando Združenih narodov storjenega mnogo več, če bi vsaka država, članica ZN posvetila tej organizaciji po eno znamko v rednih frankovnih serijah. Končno ugotavlja, da svetovalci ZN (v komisiji za te znamke so bili tudi zastopniki filatelistov) v tej zadevi niso bili pravi filatelisti temveč izjemalci filatelistov.

Kitajci so za 30 letnico Komunistične partije izdali znamko s sliko Mao Ce Tunga, ki pa je na tej znamki popolnoma drugačen kot na znamkah Vzhodne Nemčije (mesec Kitajsko-nemškega prijateljstva).

Na Češkem so vključili vse filatelistične organizacije v masovne organizacije. S tem je prenehala samostojna filatelija. Od 264 društev je 61 društev rajši prenehalo delovati, kakor da bi se pokorili nasilni vključitvi.

»FILATELIJA« — ZAGREB

V Posaarju so prodajali znamko, ki je izšla za velesajem Posaarja sprva samo na vsako vstopnicu na velesajmu po en komad, na vsak sejemski katalog pa po 8 komadov. Ker ni bilo zanimanja za znamke, so dajali potem po dve na vstopnicu, nazadnje pa so jih morali prodajati tam, kamor znamke spadajo: na poštah.

100-letnico prve württemberške znamke bodo letos počastili z razstavo znamk v Stuttgartu od 26. oktobra do 4. novembra.

Na Portugalskem so pričeli pripravljati 100-letnico portugalskih znamk, ki bo v juliju 1953. V prometnem ministrstvu so sestavili v ta namen posebno komisijo 16 članov.

Turčija bo izdala naslednje nove znamke: serijo v proslavo 25-letnice republike, serijo v korist turskih prostovoljcev v Koreji, serijo slavnih mož in novo frankovno serijo, obsegajočo 16—18 vrednot.

Pred nami je vrsta 100-letnic znamke posameznih držav. Tu so le nekatere:

- 1951: Danska, Baden, Kanada, Württemberg, Trinidad, Olana;
- 1952: Modena, Turn-Taxis, Nizozemska, Braunschweig, Panma, Luxemburg, Reunion, Barbados, Chile, Oldenburg;
- 1953: Portugal, Rt Dobre Nade, Tasmalnija;
- 1954: Norveška, Indija, Filipini, Bremen, Švedska, Nova Zelandija, Kuba.

Na Filipinih je izšla leta 1948 serija, ki prikazuje generala Mac Arturja, ki je v zadnji vojni osvobodil to otočje. Sprva za te znamke ni bilo posebnega povpraševanja. Zadnji dogodki pa so povzročili, da so danes te znamke v Ameriki modne znamke. Ena sama trgovina jih je v zadnjem času prodala 8000 serij, cena pa je od 35 centov poskočila na 1 dolar, in še vedno narašča.

Češka filatelistična zveza je izstopila iz FIP-a.

V Luxemburgu bo od 24. maja do 4. junija 1952 mednarodna razstava znamk za stoletnico prve znamke Luxemburga (Centilux).

100-letnico nizozemskih znamk bodo praznovali od 28. junija do 6. julija 1952 z mednarodno razstavo znamk (I.T.E.P.).

OGLASI

KUPIM ALI ZAMENJAM (za znamke ali enaka pisma) predfilatelistična pisma z žigi pošt na slovenskem narodnostnem ozemlju, Dr. Lavrič Anton, Ljubljana, Mirje 19.

SLIKE s Koširjeve proslave ob odkritju spominske plošče v Spod. Luži iz leta 1948 lahko naročite na naslov: Filatelistično društvo »Košira«, Skofja Loka. Cena seriji 3 foto-posnetkov: velikosti 18×24 = din 450.—, 3 slike-razglednice pa stanejo din 135.—.

St. 7 za julij 1951: M. Serić: Deset godina borbi i pobjeda naroda Hrvatske — D. Brus: Osvrt na I. zemaljsku filatelističku izložbu i njene izložbe — Inž. V. Fleck: Jury na »ZEFIBU« u Zagrebu — Dr. V. Simić-Vakanović: Prirodne ljepote naše domovine na novim avionskim markama — Nove marke — Z. Krelius: Osobine naših maraka — Prigodni žigovi — Marke evropskih zemalja — Vijesti.

St. 8 za avgust 1951: Pravedan gnjev — R. N. Horvat: Poslije izložbe — A. Z. Turina: Suvremena filatelija i njena kazeno pravna zaštita — E. Arhangeljski: Prve švajcarske provizorne marke — St. V. Stojnić: Početnici i omladinci i amaterska filatelija — V. Andrašević: Razmjena maraka s inozemstvom — Nove marke — Marke evropskih i prekomorskih zemalja — Vijesti — Zamjena.

»FILATELISTA« — BEOGRAD

St. 7 za julij 1951: Z. M. Dj.: 7. juli, dan ustanka srpskog naroda — Br. Novaković: Partizanske pošte (nastavak) — Inž. Al. J. Petrović: Uputi u filateliju — katalogi i priručnici — Dragan Novak: Prije deset godina — I. Haraslić: Ustaški koljaši i ratni zločinci izlagači na međunarodnoj filatelističkoj izložbi — S. Manželej: Lepote maraka — I. Pavlović: Island — E. Arhangeljski: Sabiranje nalepnica vazdušne pošte — V. Prikić: Muzika i muzičari na markama — L. Fišer: Poštanska služba u staroj Kini — D. Ignjatija: Filatelija i Crveni krst — M. Beronja: Sa naše izložbe — Z. Sabo: Znameniti ljudi na markama — Kroz svet — Naše marke i prigodni žigovi — Nove marke — Iz saveza SFS i BiH — Pregled knjiga i listova — Oglasi.

St. 8 za avgust 1951: Z. M. Džorjević: Značaj osnivanja Saveza filatelističke Jugoslavije — Program rada SFJ — Pravila SF Jugoslavije — Dragan Novak: Provizorna izdanja za okupiranu Makedoniju i Trakiju iz 1941 godine — Još neka crnogorska i makedonska izdanja — Al. J. Petrović: Uputi u filateliju: albumi — Uredjivanje maraka u albumu — Br. Novaković: Partizanske pošte — D. Tubinović: Narodni heroji na markama — Dr. V. Simić-Vakanović: Nestor hrvatske filatelije Oskar Simić — L. Fišer: Quo vadis — Philatelia — P. Ladanji: Filatelija u Izraelu — Filat. izložba u Valjevu — E. Vajs: Esperantisti i filatelija — Z. Sabo: Znameniti ljudi na markama. — Naše marke i prigodni žigovi — Nove marke — Iz SFJ — Oglasi.

Poštno ministarstvo v Zahodni Nemčiji dobi dnevno 6 do 8 prošelj za izdajo priložnostnih znamk.